



# BØRNEKONVENTIONEN

FN'S KONVENTION OM BARNETS RETTIGHEDER

unicef 

for alle verdens børn



Børn og unge i hele verden har ret til at overleve, blive beskyttet og udvikle sig. Det fastslår Børnekonventionen – konventionen om barnets rettigheder – som FN's generalforsamling vedtog den 20. november 1989. UNICEF har været med til at udarbejde Børnekonventionen.

## BØRNEKONVENTIONEN ER ALLE VERDENS BØRNS "GRUNDLOV". DEN SIKRER ALLE BØRNS RET TIL:

- at få opfyldt de grundlæggende rettigheder som for eksempel at få nok mad, sundhed og et sted at bo.
- at udvikle sig ved at gå i skole, ved leg og en god fritid.
- at blive beskyttet mod for eksempel krig, vold, misbrug og udnyttelse.
- at have medbestemmelse og indflydelse på de ting, der handler om barnet og ytringsfrihed.

## DANMARK RATIFICEREDE BØRNEKONVENTIONEN 19. JULI 1991.

Her følger en forenklet udgave af Børnekonventionens artikler:

### ARTIKEL 1

#### Definitionen på et barn

Alle personer under 18 år, medmindre den nationale lovgivning fastsætter en lavere myndighedsalder.

### ARTIKEL 2

#### Ligestilling og beskyttelse mod diskrimination

Princippet om, at alle rettigheder gælder for alle børn uden undtagelse. Statens forpligtelse til at beskytte børn mod alle former for diskrimination.

### ARTIKEL 3

#### Sikring af barnets interesser

Samfundets forpligtelse til at sikre barnets interesser, når der træffes beslutninger. Statens forpligtelse til at vedtage særlige regler, der beskytter barnet.

### ARTIKEL 4

#### Opfyldelse af Konventionens hensigter

Statens forpligtelse til at leve op til konventionens ord og hensigter.

### ARTIKEL 5

#### Vejledning af forældre

Barnets ret til at få den forældrevejledning, som er mest hensigtsmæssig for barnets evner og udviklingsmuligheder.

### ARTIKEL 6

#### Retten til livet

Barnets ret til livet og statens forpligtelse til at sikre barnets overlevelse og udvikling.

### ARTIKEL 7

#### Navn og nationalitet

Barnets ret til navn og nationalitet fra fødslen.

### ARTIKEL 8

#### Beskyttelse af identitet

Statens forpligtelse til at beskytte og om nødvendigt genskabe grundlæggende identitet (navn, nationalitet og familierelationer).



UNICEF/UN032729/Singh



UNICEF/UN015797/Prinsloo

## ARTIKEL 9

### Forældres beskyttelse af barnet

Barnets ret til at bo sammen med sine forældre, medmindre dette skønnes uforeneligt med barnets tarv. Barnets ret til at opretholde kontakt til begge forældre, hvis det lever adskilt fra den ene eller dem begge. Statens forpligtelse til at genskabe en sådan kontakt, hvis adskillelsen skyldes årsager iværksat af staten.

## ARTIKEL 10

### Familiesammenføring

Barnets og forældrenes ret til frit at forlade et hvilket som helst land og rejse ind i deres eget land for at blive genforenet eller for at genskabe forældre-barn forholdet.

## ARTIKEL 11

### Kidnapning og tilbageholdelse

Statens forpligtelse til at forhindre og råde bod på kidnapning af børn i udlandet foretaget af forældre eller tredje part.

## ARTIKEL 12

### Retten til at udtrykke meninger

Barnets ret til at give udtryk for en mening og krav på, at denne mening respekteres.

## ARTIKEL 13

### Frihed til at udtrykke sig og til information

Barnets ret til at give udtryk for sine følelser og synspunkter, medmindre dette krænker andres rettigheder. Barnets ret til at søge, modtage og videregive information.

## ARTIKEL 14

### Frihed for tanke, samvittighed og religion

Barnets ret til frit at bestemme og praktisere sin tro. Statens forpligtelse til at respektere undervisningen i denne tro.

## ARTIKEL 15

### Foreningsfrihed

Barnets ret til at tilslutte sig eller medvirke til oprettelse af foreninger, medmindre denne krænker andres rettigheder.

## ARTIKEL 16

### Beskyttelse af privatlivet

Barnets ret til beskyttelse mod vilkårlig eller ulovlig indblanding i sit privatliv.

## ARTIKEL 17

### Mediernes rolle

Statens forpligtelse til at sikre barnet adgang til informationer fra et bredt udsnit af såvel nationale som internationale kilder.

## ARTIKEL 18

### Børneopdragelse

Statens forpligtelse til at sikre, at barnets forældre eller værge har hovedansvaret for barnets opdragelse. Statens forpligtelse til at vejlede og hjælpe med denne opgave.

## ARTIKEL 19

### Beskyttelse mod mishandling

Statens forpligtelse til at beskytte barnet mod alle former for mishandling, begået af forældre eller andre, og til at forebygge alle former for mishandling og at afhjælpe deres virkninger, når de er sket.



UNICEF/UN017158/Shrestha



UNICEF/UN026215/Kiron

## ARTIKEL 20

### Forældreløse børn

Statens forpligtelse til at sørge for særlig beskyttelse af børn, der har mistet deres forældre eller familie, og til at sikre alternativ pleje og eventuel adoption.

## ARTIKEL 21

### Adoption

Statens forpligtelse til at sikre, at adoption kun tillades, når det er til barnets bedste.

## ARTIKEL 22

### Flygtningebørn

Statens forpligtelse til at sørge for særlig beskyttelse af børn, som er flygtninge, eller som søger flygtningestatus, og til at samarbejde med ansvarlige organisationer om beskyttelse af og hjælp til flygtningebørn.

## ARTIKEL 23

### Handicappede børn

Det handicappede barns ret til at modtage den bedste form for hjælp, omsorg og oplæring for at sikre barnet størst mulig selvtilid og mulighed for at leve et indholdsrigt og aktivt liv.

## ARTIKEL 24

### Sundhed

Barnets ret til at opnå den højst mulige grad af sundhed og at have adgang til sundhedsydelser og lægehjælp med særlig vægt på forebyggende sundhedspleje. Statens forpligtelse til at nedbringe børnedødeligheden og til at arbejde for afskaffelse af traditionelle skikke, der kan skade børn sundhed.

## ARTIKEL 25

### Periodisk kontrol af børn på institution

Statens forpligtelse til regelmæssigt at vurdere forholdene for børn, der er bragt i pleje- eller behandlingsøjemed.

## ARTIKEL 26

### Social sikkerhed

Barnets ret til at nyde godt af social sikkerhed.

## ARTIKEL 27

### Levestandard

Barnets ret til en tilfredsstillende levestandard, forældrenes primære ansvar for at tilvejebringe denne og statens forpligtelse til at hjælpe, hvis det er nødvendigt.

## ARTIKEL 28

### Undervisning

Barnets ret til undervisning og statens pligt til at sikre, at grundskoleundervisningen er obligatorisk og gratis for alle børn, og at skolens disciplin er menneskeværdig.

## ARTIKEL 29

### Undervisningens målsætning

Samfundets ansvar for at sikre, at undervisningen er med til at udvikle barnets personlighed og evner, at den forbereder barnet til et aktivt liv som voksen, fremmer respekten for menneskerettighederne og udvikler respekt for barnets egne kulturelle og nationale værdier.



UNICEF/Henrik Kloch



UNICEF/UN031091/Bongvereirwe

## ARTIKEL 30

### Minoriteter

Børn fra mindretals- og etniske gruppers ret til at leve i overensstemmelse med deres egen kultur og til at praktisere deres egen religion og tale deres eget sprog.

## ARTIKEL 31

### Hvile og fritid

Barnets ret til hvile, fritid og leg og deltagelse i kulturelle og kreative aktiviteter.

## ARTIKEL 32

### Børnearbejde

Statens forpligtelse til at beskytte børn mod at beskæftige sig med arbejde, der udgør en trussel mod deres helbred, undervisning og udvikling, og til at fastsætte en mindstealder for børns arbejde og en sikring af arbejdsforholdene.

## ARTIKEL 33

### Narkotikamisbrug

Barnets ret til beskyttelse mod brug af narkotiske midler og mod at blive inddraget i produktion eller distribution af sådanne midler.

## ARTIKEL 34

### Seksuel udnyttelse

Barnets ret til beskyttelse mod seksuel udnyttelse og mishandling, herunder prostitution og medvirken i pornografi.

*Danmark undertegnede den 7. september 2000 en frivillig tillægsprotokol til artikel 34. Den udvider definitionen af børneprostitution og børnepornografi og forbyder tillige handel med børn. Blev ratificeret den 24. juli 2003.*

## ARTIKEL 35

### Handel med og bortførelse af børn

Statens forpligtelse til med alle midler at forhindre handel med og bortførelse af børn.

## ARTIKEL 36

### Andre former for udnyttelse

Barnets ret til beskyttelse mod alle former for udnyttelse.

## ARTIKEL 37

### Tortur og straf

Statens forpligtelse over for børn, som er arresteret eller tilbageholdt. Forbud mod tortur, grusom eller nedværdigende behandling, afstraffelse, dødsstraf og livsvarigt fængsel. Barnets ret til menneskeværdig behandling under fængsling, til ikke at være fængslet sammen med voksne og til at opretholde forbindelse med sin familie.

## ARTIKEL 38

### Væbnede konflikter

Statens forpligtelse til at overholde internationale aftaler om krigsførelse, herunder at sikre, at børn under 15 år ikke deltager i kamphandlinger, samt at begrænse rekrutteringen af 15-18 årige til de væbnede styrker. Overholdelse af princippet om, at alle børn, som er berørt af væbnede konflikter, skal nyde godt af beskyttelse og pleje.

*Danmark undertegnede den 7. september 2000 en frivillig tillægsprotokol til artikel 38. Den udvider definitionen af beskyttelse af børn mod rekruttering og anvendelse i væbnede konflikter og hæver tillige aldersgrænsen fra 15 til 18 år. Blev ratificeret den 27. august 2002.*



UNICEF/UN020112/Khuzai



UNICEF/Henrik Klöck

## ARTIKEL 39

### Rehabiliterende pleje

Statens forpligtelse til at sikre, at børn, der har lidt under misrøgt, mishandling eller udnyttelse, får den mest hensigtsmæssige behandling, så de kan integreres i samfundet igen.

## ARTIKEL 40

### Behandling i retssager

Det sigtede barns ret til at bevise sin uskyld, til retshjælp og til retfærdig retslig behandling. Statens forpligtelse til at tage særlige hensyn til unge lovovertrædere og til at forsøge rehabilitering i stedet for straf.

## ARTIKEL 41

### Til barnets bedste

Nationale eller internationale love, der kan sikre børns ret bedre end indholdet i denne konvention, bør bringes i anvendelse, hvor det er muligt.

## ARTIKEL 42

### Offentlighedens kendskab til Konventionen

Statens forpligtelse til at gøre indholdet af denne konvention almindelig kendt i offentligheden, både blandt voksne og børn.

## ARTIKEL 43

### Nedsættelse af komité om Barnets Rettigheder.

## ARTIKEL 44-54

### Statens forpligtelse til at rapportere til komiteen. Kontrol med opfyldelsen af Konventionens hensigter.

### Underskrift, ratifikation, ikrafttrædelse og andre tekniske forhold vedrørende Konventionen.

## OM UNICEF

**UNICEF er den organisation, som verdens lande har sat i spidsen for at sørge for, at børn klarer sig i livet. Rammen er FN's Børnekonvention, og hele indsatsen afhænger af frivillige bidrag. UNICEF er der for alle verdens børn – på regeringskontorerne, i den mindste hytte og med nødhjælp under katastrofer. UNICEF bygger bro mellem akut og langsigtet, bæredygtig hjælp. Gennem 70 år har vi vist resultater, så flere børn i dag overlever, får en uddannelse og vokser op i sikkerhed. I 190 lande og territorier.**

Den 7. januar 2016 trådte en ny tillægsprotokol i kraft. Protokollen giver børn og voksne mulighed for at klage til FN's Børnekomité over en afgørelse, som man mener krænker børns rettigheder.

Læs mere på  
[www.børneportalen.dk](http://www.børneportalen.dk)



På vores hjemmeside [www.unicef.dk](http://www.unicef.dk) kan du læse om UNICEFs arbejde for alle verdens børn.

UNICEF Danmark har udgivet en række undervisningsmaterialer, der er gratis. Bestil dem på [www.unicef.dk](http://www.unicef.dk).

unicef 

for alle verdens børn

